

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi
részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Előfizetési díj:
Égész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és
hirdetési díjak küldendők.
Nyiltér petit sora 60 fillér.

A magyar nép apostola.

Csongrádon, 1901. május 12.

Lángoló fajszeretet, az édes haza jövőjébe vetett rendíthetetlen hit jellemzték azt a nagy embert, akinek ravatalánál ott kesergett egész Csongrádmegye népe.

Kihült tetemét, forró szívét országos gyászszal temették el örök nyugalomra, Magyarország közéletének intézői.

— Ott aluszsza most örök álmát a kerepesi temető egyik sírjában az apostol — és sírja fölött virágokat fakaszt majd a kegyelet, az emlékezés.

Mert az idő hiába rohan el felette — emléke örökké fog élni közöttünk. Szavai, melyekkel lángoló lelkesedése a magyar nép megváltását hirdette, jobb jövőjét követelte és boldogságának feltételeit mutatta meg — bevésődtek a szívekbe, s nincs az a hatalom, amely onnét kiirtsa többé az elvetett eszmék magvait. A hitet egy jobb jövőbe. A tudást — hogy ez megvalósítható. A lelkesedést, — amelylyel e fonséges célért küzdenie lehet, mert a győzelme bizonyos.

És most, mikor nemes, nagy szíve fölött bezárult a koporsó, mikor elhangzott az utolsó Istenhozzád: valóban azt kell kérdeznünk, hogy gr. Széchenyi István óta élt-e közöttünk a félszázad óta férfiu, akinek oly kevés igénye volt a maga számára mindenből — ámdé sírjába szállva, oly dus kincseket hagyott volna maga után örökségül, mint megboldogult főispánunk?

Minden vonása jellemének, életének rávall a nagy emberre. Valamenynyi ténye mind azt bizonyítja, hogy csupa szív volt. S ez a dus örökség, amit nemzetére hagyott véghetetlen szerénységgel, semmit nem kérve érte, — örökre hirdetni fogják, hogy a magyar népnek apostola volt ő. — Apostola a szó legnemesebb értelmében.

Vagy nem úgy mutatják-e őt néma hallgatása, galambszelid lelkének béketűrése, — amelylyel legkisebb zokszó nélkül viselte el, adáz ellenségeitől, a legdurvább bántalmakat is? Mikor ezek a fenevadak őt a véghetetlen jószágú és szelidségű embert, ország-világ előtt könyörtelen vaskezü és gyűlölködő kormányzónak híresztelték — magukat ellenben mátyroknak kiáltották ki

a félrevezetett közvélemény előtt.

Elvégre most már kiszendvedt a legnemesebb szív, amely a mátyrok néma fájdalmával hordozta életében az apostoli keresztet. Nyugodjék békén!

A nagy emberek sorsa mindig ugyanaz marad. Haláluk után ismerik fel bennük az apostolt.

Csongrádmegye népe most még úgy van mint a kiskorú árva, a vesztesség nagyságát nem képes mérlegelni.

Talán emléket hirdetni fogja most is egy arckép, amelyet a székház gyűléstermébe fognak feltűzni . . .

Ámdé, ha majd Európa kertjévé fog átalakulni a Tisza-Duna közén elterülő síkság s a hálás utókor szobrot emel majd a legnagyobb magyarnak, akkor szobrot emel majd annak az apostolnak is, akinek varázs szavai életre keltették az Eszmét: a magyar nép megváltásának eszméjét . . .

És ha a Tisza partján elterülő virágzó községekben boldog emberek fognak lakni, e két szoborra feltekintve — könyes szemekkel, hálás szívvel fog majd minden magyar rágonolni arra a két nagy halottra, akik immár panasz nélkül pihennek sírjukban.

Mert valameddig magyar nép fogja lakni e földet — áldani fogják az ő emlékezeteket!

Dr. Hollósy.

Dr. Vadnay Andor temetése.

Az ország fővárosában, Budapesten helyezték örök nyugalomra vármegyénk volt főispánját, dr. Vadnay Andort. A temetés nem Szentesen ment végbe, hanem azért mégis a lehető legimpozánsabb módon róttá le kegyeletét a megboldogult iránt vármegyénk egész közönsége, de különösen Szentes város népe.

Népszerű főispánunk elhalálásától kezdve egész addig a pillanatig, míg koporsója a város falain belül volt, a kegyeletnek és részvételnek számos jeleivel találkozunk, hogy szinte lehetetlen volna mind feljegyezni, elsorolni.

Ravatalát állandóan nagy számban állották körül volt tisztelői és barátai s a nagyközönség is teljesen átérzte azt a vesztességet, amely bennünket együttesen ért, mikor örökre bezárták a Vadnay Andor hült teteme fölött a koporsót.

Egész délelőtt nagy számu közönség kereste fel a vármegyeházat és a díszteremben felállított ravatalt állandóan nagy közönség vette körül. A kik közel fértek a koporsóhoz, láthatták, hogy a halotton jóformán semmi nyomot nem hagyott hátra a halál, mely arcát, alakját megváltoztatta volna. Úgy feküdt koporsójában

kiterítve, hogy csak épen meg nem szólaht.

Vasárnap délután 3 órára volt kitűzve az elszállítást megelőző egyházi szertartás, de már délután 2 órakor alig lehetett mozogni a Kossuth-tér megyeház előtti részén. A kocsik nagy sokasága és a közönség mint valami nagy kordon — vette körül a gyászba borult épületet.

Rengeteg koszoru volt elhelyezve a kocsikon, melyeket dr. Vadnay Andornak küldtek barátai és tisztelői. A szallagokon különféle felirások voltak. Egy gyönyörű palma és virágkoszorú szalagja pl. a következő felirást viselte:

«Felügyelő bizottsági elnökének
Az Agrár-bank.»

Délután 3 órakor vette kezdetét az egyházi szertartás. Futó Zoltán ref. lelkész gyönyörű alkalmi imát és beszédet mondott. Az ev. ref. énekkar pedig Jó Károly vezetése alatt egyházi énekeket adott elő.

Dr. Csathó Zsigmond a vármegye közönsége nevében búcsúzott el a halottól.

Mikorra a koporsó a Kossuth-utczára ért, még megkétszereződött a néptömeg s a Kossuth-utczán végig mindenütt ezer és ezer ember állott sorfalat, hogy csatlakozzanak a menethez, mely utolsó útjára kísérte megyénk volt főispánját.

A vasutnál ismét ima és beszéd volt. Itt Gerőcz Lajos lelkész mondott megható búcsúztatót. Aztán feltették a koporsót a vasuti kocsiába. A halottat szállító vonat másnap, hétfőn reggel 5 órakor érkezett Szentesről Budapestre. A józsefvárosi pályaudvarból a halottat a kerepesi temető halottas házába szállították, ahol ravatalra helyezték. Egész nap folyamán egymásután érkeztek a koszorúk a koporsóra s dél felé már a délszaki növényekkel díszített ravatlt mintegy 100 koszorú borította. Délután 4 órakor volt a temetés. A temetésen képviseltette magát Csongrádvármegyének minden városa, minden községe.

Szél Kálmán miniszterelnök akadályozva volt megjelenésében és titkárával dr. Hazay Istvánnal fejeztette ki részvétét a családnak. Testületileg jelent meg a belügyminisztérium tisztikara Sélley Sándor ministeri tanácsos vezetésével; — a lipótvárosi kaszinó Lánzy Leo udvari tanácsos vezetésével és a magyar tisztviselők betegsegítő egyesülete. A megye küldöttségét dr. Csathó Zsigmond alispán vezette. A küldöttség tagjai voltak: dr. Cicatricis Lajos vármegyei főjegyző, Mátéfy Kálmán dr. Herglőz István és Tary István főszolgabírák, Tasnády Imre vármegyei aljegyző, Ujhelyi Nándor királyi tanácsos, Fekete Márton ármentesítő-társulati főigazgató, Bolyó Kálmán kir. közjegyző, Soós Pál főügyész, Vecsery Imre főpénztáros, dr. Sulcz Lajos és dr. Csúcs János árvaszéki ülnökök, Gyárfás Endre szolgabíró, Kovács Ede és Dömsödi József.

Szentes város képviselőtestületének megbízásából megjelentek dr. Lakos Imre polgármester vezetésével Novobáczky Győző városi tanácsos, Soós Ferencz, Kátai Pál János, városi képviselők. A csongrádiak képviselőtestületében Sóllya Gyula csongrádi főjegyző és Csejthej községi bíró voltak jelen. A vármegyebeli országgyűlési kép-

viselők közül megjelent Enyedi Lukács, a ki a tápéi kerületet képviseli a parlamentben és Dienes Márton, Csongrád országgyűlési képviselője. Jelen voltak továbbá: Darányi Ignác földmívelésügyi minister, Zsilinszky Mihály államtitkár, Láng Lajos, Bedő Albert, Hieronymi Károly, Emich Gusztáv, gróf Teleki Sándor, Chorin Ferencz, Hajdú József, Rákosi Jenő, Szóts Pál, Vörös László, Gajári Ödön, Heltai Ferencz, Berczik Árpád, Hevesi Ödön, Singer Zsigmond, Szász Károly, Papp Géza, Beöthy László, König Gyula műegyetemi tanár, Wolfner Tivadar, Samuel Lázár, dr. Kán Béla, báró Born Frigyes, báró Splényt Ödön, Thallóczy Lajos udvari tanácsos, Rudnay Béla főkapitány, Radács Jenő, Vészi József, Márkus József főpolgármester és még igen sokan az elhunyt barátai és tisztelői közül.

A rokonság az özvegygyel a ravatalnál gyülekezett, a hol Csongrádmegyének és Szentes városának díszruhás hajdú állottak sorfalat. Négy óraker kihozták a koporsót a halottas házból s odakünn a szabad ég alatt mondotta búcsúztatóját Papp Károly református lelkész. Mellette állott csöndes imába merülten Szász Károly püspök. A búcsúztató elhangzása után díszhintóra helyezték a koporsót és a menet megindult a Klapka sírhelyhez közel fekvő dísz sírhelyhez, a hol az elhunytat Papp Károly lelkész imája és áldása után örök nyugalomra helyezték.

Budapest székes-főváros dísz-sírhelyet engedélyezett Vadnaynak a kerepesi-úti temetőben. Szentesről a már említettek kivül még a következők vettek részt a temetésen: Kiss Zsigmond, Zsoldos Ferencz, Arady Kálmán, Nádas Aladár.

Az elhunyt főispánról.

Azt az általános részvétet, amelyet az egész hazai sajtó tanusított megboldogult főispánunk halála fölött, mi sem jellemzi hívebben, mint a Budapesti Hirlapnak alább közölt sorai, amelyeket azért közlünk, mert egyuttal a nagy halottnak remekül megrajzolt alakját is híven visszatükrözi.

A B. H. a többi között elhunyt főispánunkról a következő jellemrajzot közli:

Gyönyörű magyar típusú fiatal legény volt, a mikor 1882-ben mint huszonhárom éves fiatal embert Kecskemét megválasztotta képviselőjének antisemita programmal. A

közfigyelmet már korábban magára vonta mint Istóczy védője egy sajtóperben, a melyet meg is nyert a budapesti esküdtek előtt. 1884-ben saját otthonában. Tapolezán választották képviselővé.

Ezután következnek érlelő évei, melyek alatt gondolkozása nagy átalakuláson megy keresztül. Jogi ismereteit, melyeket a budapesti egyetemen szerzett, tovább tanulásal tudományosan kiegészíti s mikor Hieronymi mint belügyminister a közigazgatási reformra készül, őt hívja meg ministériumába a reform anyagának előkészítésére. 1894-ben kinevezik Csongrád vármegye főispánjává s ebben az állásban, a hol óriás küzdelmeket állott, ott találja a halál. *Azt gondoljuk, a kik közlebből ismertük, a halál nagy kárt tett az országnak, a mikor példájul kieszemelle azt a különben különség és bésőség erős embert. Tudjuk, hogy nagy bésőséggel készült életének mostan kezdődött új szakára. Tudását kiegészítve lapasztalalainak gazdagságával, nagy kérdéseket készült mozgatni s szerepet volt kövöltendő a közélet intőzői sorában.*

Írásai a *Budapesti Hirlap*-ban, melyek méltó föltünést keltek, melyeket a nép szeretete és a haza gondja sugalt neki, s melyek még az ellenfelek tiszteletét is hozzája kötötték és az egész ország figyelmét ráirányították: jövője új alakulásának úgy szólván postái, hirhozóival valának. Ez írások tartalma és formája egyaránt kiválóan becses volt. Egy nagy erejű író, egy kiváló ismerője és figyelője a népleleknek, egy mély gondolkozó és egy igazságos ítélő szólalt meg ez írásokban, melyeknek minden sorában nemes és hazafias szív melegsége tüzelt.

Vadnay Andor.*)

Hogy milyen szörnyű nehezé tud néha válni ujjaink közt a máskor oly könnyű, röpké toll: most érzem csak igazán, midőn arról a hirtelen elköltözött jó öcsémről kell egyet-mást elmondanom, kit kis gyermekkorra óta jól ismertem és fejlődését szerető figyelemmel kísérve, okom volt jövőjétől, tevékenységétől sokat várni.

Az író toll e nagy változásához egyéb sem kell, mint a lélek mélyéből fakadt néhány könnyesepp, mely egy gyászhirre tentákba vegyül. Érezzük hogy nem is kellene ilyenkor írni, mert mit ér a legmelegebb szó is, midőn szívünk érzését sokkal teljesebben fejezné ki a hangtalan könny s a gyász szó nélküli bus némasága.

De hiába! Érezzük egyszersmind azt is, hogy egy-egy elveszített barátunk rokonunk életéből tartozunk megmagyarázni egyet-mást, mi a kevésbbé ismerősök szemében összeférhetlen vonásnak, diszharmóniának látszik.

A hirlapok keddi nekrológjai, midőn sok rokonérzessel és nagyrabecsúlással említették a csongrádi elhunyt főispán

*) A Budapesti Hirlap f. é. május 7-én megjelent számából. Szerk.

kiváló érdemeit, nem melőzhatték el azt a mindenesetre kiváló adatot sem, hogy közpályáját ő igen fiatalon, mint antisemita kezdte s e révén került be, még huszonnegyedik éve előtt néhány héttel a képviselőházba, Kecskemét egyik kerületéből.

Saját gondolkozásom, de sőt az ő benső lénye elleni hiba volna, rövid, de nem elfelejtetni való életének ez adatát szépitgetni. Védni éppen nem szükséges, mert ma már nem mint vád, hanem egyszerűen mint tény merül föl.

Legfőlebb *magyarítani kell.*

Sajátszerű végzete volt e sok tehetséggel, erős jellemmel megáldott férfinak, hogy valamint tévedése ugyanabból az erős forrásból eredt, melyből hazafiúi érdemei utóbb bokrosan sarjadtak: ugy korai halálát is ugyanaz okozta, a mi őt közpályáján aránylag rövid idő alatt nagyon kiemelte.

Szíve pusztította el hirtelen, mely egész életében a főgyökeres magyar nép igaz, tevékeny, közszeretető barátjává tette. S az erős, mondhatni rajongásig menő fajszeretet ragadta egykor, midőn még nagyon ifjú volt, az antisemitaság tévedésébe, s adta utóbb kezébe azt a lelkes és lelkesítő író tollat, melylyel az alföldi magyarság boldogulására szánt vezércikkeit majdan könyvben is megírta.

Színház.

Bokody Antal színigazgató nem hiába, hogy a régi színházgárdából való színész. Kített magáért. Elmondhatjuk, hogy fényesebb felszereléssel ellátott társulat már volt nálunk, de kitűnőbb nem.

Örömmel jelezhetjük, hogy a társulat minden egyes tagja kitesz magáért. Különösen az igazgató maga oly jeles színész, hogy a fővárosi finyas közönség elismerését is bizvást kiérdemelhetné.

Nem most ismerjük már az öreg Bokodyt, az idő ugyan lassanként eljár feje felett, de ő még ma is fiatal hévvel és bármely nehéz szerepet művészi átalakítással játszik.

A társulat már a bemutató előadásnál megnyerte a csongrádi intelligens közönség tetszését, a többi előadásokból is arról győződött meg, hogy szintársulatunk bármilyen nehéz darabbal is képes megbirkózni.

«Oeskay brigadéros» Herczegli Ferencz e páratlan színművét is oly kifogástalanul adták elő, hogy még azok is elváltak ragadtatva, akik a fővárosi színpadon látták.

Elsősorban a díszet itt is Bokodyt illeti, ki *Pyber vikáriust* ezt a kétszínű papot kitűnő alakítással játszotta. Másodsorban Ernyeit illeti a díszet, aki Szörényi századost, mint igazi «kurucz»-ot mutatta be.

Margittay Gyula, mint Oeskay László szintén megállta a helyét, ugy a többi férfi tagok is valamennyien. Csak egy jóakaratu figyelmeztetéssel tartozunk az igazgató urnak, hogy Königsberg vértés kapitány, habár német volt is, még se nézhetik ki úgy, amint azt Bokor bemutatta. Mert hat utóvégre egy vértés kapitány a századi előtt olyan kölesönként ábrázattal, annélkül, hogy tekintélyét el ne veszítse, nem jelenhetett meg. Szerepe ugyan e jó németnek kevés van, de Bokornak a maszkirozásra több gondot kellett volna fordítania.

Mit szóljunk még Góóz Arankáról, aki Tisza Honát páratlan hévvel és kedves-séggel játszotta!

Azonban Bokody igazi elemében a «Minta férj»-ben volt, hol Malivand tőkepénzést, a *minta férjet* igazán kitűnő humorral játszotta. Humoros ötleteivel és játékkal a publikumot állandó derűtségben tartotta. Az egész nézőtér csak ugy viszhangzott a kacagástól.

Ugyan ebben remekelt Jászai Erzsé, mint Auróra, Malivand neje, ki egy cseppel sem állt hátrább, mint az öreg Bokody. Külön-

Családi örökség volt nála ez a fajszeretet épp ugy mint a szívhaj. Atyjától örökölte, ki neki nem csak szerető szülője, hanem jó mentora és utóbb igaz barátja volt. Csak egyszer tértek el egymástól, de szeretetükben nem szakítva és gondolkozásukban is csupán rövid időre hasonolva meg. Különben teljesen az apja fia volt. Tőle tanulta népünk, nyelvünk, költészetünk szeretetét, igazi nagyjaink kultuszát s a magyarság jövőjén esüggő nemes ösztöneit.

A zánkai házból, mely éveken át a családi boldogság és a szíves vendéglátás uri fészke volt, hányszor láttam a kis fiút áhitattal esüggni atyja ajkain, midőn az ritka bensőséggel olvasta Kisfaludy Károly regéit, Petőfi népszerű költeményeit és kivált Arany János hazafias ódáit. Midőn atyja egyszer, — a hatvanas évek vége felé, fölvezetett Csobáncz romjaihoz, a kis fiu sem maradt otthon s noha a meredeken elült a lélegzete, fenn az ormon hévvel szavalt buzdító költeményeket.

Arra is emlékezem, hogy egy este az apa Vörösmarty *Szép Ilonkát*-ját olvasta föl s így szólt fiához:

— Tudod, ki hasonlít teljesen e magasztos, kevés szavú, sok érzésű leányalakhhoz? A te édes anyád.

Az anya is, Kemény Etelka, szerette a költőket és a magyar nyelvet. Férjhez

ben az összes szereplők megállták a helyüket.

A f. hó 9-én Gárdonyi Géza «A bor» című 3 felvonásos színműve került színre. Maga a szindarab egy új faja a népszínműveknek és éppen azért maga a szerző «falusi történet»-nek nevezi. Akár falusi történet, akár népszínmű, akár paraszt életk épnék nevezük, de annyi tény, hogy az a darab az újabb színmű iróadalom egyik remeke. Meglátszik, hogy a szerző alapos ismerője a magyar falusi népeletnek: mert a darab igazán a nép életéből van kiszakítva.

Baracs Imrét Margittay adta egész kifogástalanul. Baracsné Bokodyné játzotta szintén élethűen. — Göre Gábor bírót Hevesi, Durbinsz Pál esküdtest Heltay Jenő személyesítették, elmondhatjuk, hogy semmi kívánni valót nem hagytak hátra, sőt Heltay nem csak egyszer hozta derült hangulatba a néző közönséget.

Különösen Bokody, Mihályt Juli, bátyját oly kitűnően adta, hogy nem hisszük az egész országban akár a fővárosi színpadokon akadna, aki különben tudta volna személyesíteni Gárdonyi e tipikus alakját. No, de a közönség nem is szűnt meg őt tapsolni ugyszólván minden jelenése után.

A darab második felvonásában Szigeti Mari is feltűnt, rendkívül sikerült, s mondhatni hogy igazán nagy művészettel megjátszott jelenetével. Eszter szerepében. Az özvegy asszony szerepéből rendkívül ügyesen megjátszott, s művészi alakítást csinált.

A többi szereplőkre sem lehet semmi panasza a színházlátogató közönségnek és úgy látszik, hogy Bokody társulata méltán megérdemli az intelligens közönség támogatását.

UJDONSÁGOK.

— **Az elhunyt főispán özvegye.** Csongrád járás tisztikara részvétnyilatkozatát táviratban és személyesen is kifejezte az elhunyt főispán özvegye előtt, melyre a következő sorokat intézte a járás főszolgabírójához:

A tekintetes Járási Tisztikárnak
Csongrádon.

Ama mérhetlen csapás alkalmából, mely felejthetetlen emlékü férjem elhunytával oly kimondhatatlan fájdalommal sújtott, a tekintetes Járási Tisztikar által hozzám intézett részvétnyilvánításért fogadja őszinte köszönetem kifejezését. Szentesen, 1901. május hó 5-én.

A tekintetes Járási Tisztikárnak
igaz tisztelettel
özv. Vadnay Andorné.

menetele is a költészet révén keletkezett. A negyvenes évek vége felé Vadnay Rudolf, ki akkor sok lélekkel, finom ízléssel bíró fővárosi, délczeg, szép ifju volt, a somlói szüreten oly érzéssel olvasta föl Petőfi *János vitéz*-ének néhány énekét, hogy a fiatal ur lány egyszerre nagyon beleszeretett. Őszezakelésök útjába azonban nehéz akadályok gördültek. Egyebek közt a forradalom. Az ifju, ki Erdélyi János, Petőfi s majd Arany kedves barátja volt, a Szemere Bertalan belügyminister elnöki fogalmazója lett s elment vele Debreczenbe is; testvérei szintén a szabadságharcot szolgálták. Miksa, mint a szirma-besenyői kerület országgyűlési képviselője, kiról, midőn a diadalmas harcok idején mint tevékeny kormánybiztos hirtelen elhunyt, Szemere Bertalan irt nekrológot és id. Szász Károly államtitkár mondott emlékbeszédet a debreczeni parlamentben; Boldizsár, e herkuleserejű földesur, mint a gómóri nemzetőrök zászlóartója, ki Schwechatnál nem akarva eserbe hagyni a zászlót, azzal futott el s tüdőbajt kapva, korán elhunyt s barátja, Tompa Mihály akkor keleméri pap, parentálta el. Általában az egész borsodi család a szabad eszmékért hevült s a forradalom legyőzése után szomorú napokat látott.

(Folyt. köv.)

— **Vadnay Károly** kitűnő publicista elhunyt főispánunknak nagybátyja, a Budapesti Hírlap vasárnapi számában egy rendkívül szép és tartalmas tárczacikket közölt megboldogult rokonáról. Mai számunk tárczarovatában mi is közöljük ezt az igazán szívből, érzéssel irt nekrológot. E helyen is felhívjuk rá olvasóink figyelmét.

— **Eljegyzés.** Horváth Sándor a napokban jegyezte el Gulyás Franciskát, özv. Gulyás Bálintné kedves lányát. Őszintén gratulálunk.

— **Halálozás.** A színtársulatnak mult héten halottja volt. Asztalos Sándor 39 éves korában f. hó 6-ikán Csongrádon elhunyt. Nagy részvételt temették el s a gyászcsapat miatt aznap előadást sem tartottak a fájdalomban résztvevő pályatársak.

— **Építkezések.** Zovora György a pacsirta-utcában és Nagy István az új-utcában Csongrádon egy-egy házra építési engedélyért folyamodtak.

— **Csongrádmegye művészei.** Az a kitűnő társulat, amely Bokody igazgatása alatt Csongrádon működik — Csongrádmegyei születésű művészekből áll jórésztben. Bokody Antal és Deréki Antal szentesiek, Gööz Aranka és Gööz Ilonka pedig h.-m.-váárhelyi Gööz Lajos tanár leánya, H.-M.-Vásárhelyt születettek. Nem esoda tehát, ha Csongrádon kitűnteti a közönség a társulatot, a szentesiek pedig a csongrádmegyei művészek iránt szintén érdeklődnek.

— **Szentes város és Bokody igazgató.** Nemcsak Vizváry, a nemzeti színház egyik első rendű művésze hirdette azt nyíltan, hogy Bokody Antal büszkesége a magyar színművészetnek — akinek ha akarta volna, régóta a fővárosban lett volna helye, hanem Csongrád városa is azt tartja, hogy Bokody Antalra méltán büszkéek lehetnek a szentesiek, akik Tóth Józsefet és Bokody Antalt adták a magyar színművészetnek. Minden fellépte egy-egy diadala a művészetnek. Holnap Constantin abbét fogja játszani s erre az alkalomra többen készülnek átrándulni Szentesről is — hogy híres földiök művészetében gyönyörköd-hessenek. Ugy lehet, hogy kedvet kapnak hozzá — őt meghívni néhány előadásra.

— **A magyar színművészet pártolói.** Multkorai számunkban megkezdett névsor folytatásaként a következő újabb bérlők neveit közöljük még, akik bizonyosságai annak, hogy a magyar iróadalom és művészetet nemcsak márczius hó 15-én szóval, de tényleg, áldozatokkal is pártolják. Béreltek pedig Eder Jánosné, Gyergyádes Istvánné, Jeles Ilona, Herczegné (2 helyre), Holly István, Komrád Vilmos, dr. Molecz Lajos (2 helyre), Ságny Mihály (2 helyre), Szőke Macza, dr. Szarka Mihályné, Tekulics Sándor, dr. Vida Sándor. A közölt névsor azt bizonyítja, hogy Csongrádon 42 bérlőt sikerült összegyűjteni a magyar művészet pártolása czéjára. Olyan eredmény ez, amelyhez hasonló bérletet még Csongrádon nem ért el soha semmiféle színtársulat. Azonban minő elszomorító tény mutat ez az eredmény a magyar kultúrára nézve! Petőfi népe közt, egy 23.000 lakossal bíró magyar városban csak 42 művelt urnó és ur volna, akiknek műveltségük és magyar hazafiságuk megkivánja, követeli a színházba járást? A többi ur és urnó műveltsége és hazafisága elégnek tartja egy évben egyszer Budapesten végig nezni egy rossz, de fényes kiállítású előadást, ismeretlen darabóól . . . Hát nem szegénytelen dolog-e az, hogy a 20-ik században Petőfi népe, az urak, az urisztálynak tartott vagyonos magyar emberek még most is elkerülik a színházat, ahol lelki műveltséget és hazafiságot tanulhatna! Közölni fogjuk majd a szezon végén azoknak a neveit, akik — távollétükkel tündököltek a magyar színházban.

— **Elkobzott hús.** A közisztaság a közegészségnek első kelléke. A közigazgatási hatóságoknak emélfogva erőlyesen végre kell hajtani azokat a törvényeket, amelyek a lakosság egészségének védelmére hozattak. Dr. Boór Antal tb. megyei főorvos

a napokban vizsgálta meg az összes mézszárszékkeket, s a legnagyobb rendet találta Fekete Lajos, Pintér Dávid és Mernyó Mihály mézszárszékkeiben. Kielégítő volt a tisztaság a többi három mézszárszékben is, csupán Dragalovicznánál volt a tisztátalanság szembetűnő, sőt 3 kiló juhust el kellett tőle koboztatni, mert az megromlott s mégis kiárlásra tartotta fen a már tavaly is megbüntetett mézszárosné. Pintér Dávid mézszárszékében is legnagyobb tisztaság találtott: de azért onnét is el kellett koboztatni 5 kilós darab húst, bár szagos ugyan nem volt: de már kissé állott volt a jégsekreányben tartott hus darab.

— **Embortelen bánásmód.** Nem első ízben emeltek panaszt Mihálovics Rókus csongrádi iparos ellen, segédei és tanoncjai, hogy kovács műhelyében rabszolgakereskedőnek képzelet magát, s a nála alkalmazott segédekkel és tanoncokkal úgy bánik, mintha azok nem is lennének emberek. Patrik József krassó-szörénymegyei kovács segéd panaszára most a humánus ipartestület jelentést tett ez esetről a főszolgabírói hivatalhoz, s azt javasolja — hogy el kell vonni a segéd és tanoncz tartási jogot félévre az embortelen kovács-mestertől.

— **A legsötétebb Csongrád.** Hétfőn az előadás után hamisíthatlan csongrádi sötétség borult Csongrád városára és a színházból hazatérő közönség annak a veszélynek volt kitéve, hogy az árkokba fordul. Többen a színházkert előtt álló kocsi fogott lovaknak mentek neki, s barátságtalan érintkezés emlékeit vitték haza. Hát bizony így van az, mikor a képviselőtestület egy garast sem akar a közvilágításra megszavazni: akkor az előjáróság-nak sem szabad költekezni a világításra. Majd ha valamelyik városi képviselő kitöri a nyakát a sötétség miatt — akkor aztán belátják, miszerint a közvilágítás feltétlenül szükséges.

— **A színházi közönség figyelmébe.** Az előadások után kifelé tóduló közönség mind egy ajtón akar kijutni: holott a közönség ama részének, amelyik a néző tér elején foglal helyet — egy más oldal ajtó szolgál kijáratul, amelyet az udvarias igazgató ezután mindig az előadás végeztével — mert máskor mindig zárva kell tartani — ki fog nyitítani, mint azt megígérte előttünk. Az elől ülő közönség tehát ezután nem lesz kénytelen várakozni, amíg a hátul állók kinyomulnak, hanem neki is lesz külön kijárója, amely elé most a járási főszolgabíró intézkedésére egy lámpát tétetett az előjáróság. Csakhogy a 23.000 lakosu Csongrád város nem akar világitani!

— **A színház kert.** Járási főszolgabíránk mindenre kiterjedő figyelme régóta észre vette már, hogy az elég csinos népkert ülepádjai maholnap használhatanokká válnak. Énnélfogva — bár nem hivatalosan — de figyelmébe ajánlotta az előjáróság-nak — hogy gondoskodjék a kert padok jókarban tartásáról.

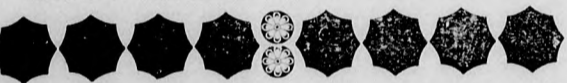
— **Munkás segélypénztár.** Az országban mindenütt igyekeznek a gazdasági cselédek és munkások beiratkozni az ő javukra létesített állami segélypénztár tagjai közé — hogy baleset, betegség és halál esetére ők és családjuk segélyben részesüljenek: csak Csongrád tesz kivételt. Itt eddig csak két munkás lépett be az intézet tagjai közé. Csany és Tömörkény községekben pedig egy sem. Azonban remélhetőleg ezzel is majd úgy lesznek — mint a burgonya termeléssel voltak ősapák — akiket eleintén bottal sem lehetett a burgonya termelésre rákényszeríteni — aztán az inséges évek meggyőzték arról őket — hogy bizony nagy áldása ez a szegény gazda embernek.

— **Nagyvárosi kép.** Dél van. Az utcák igen élénkek és a takarosán öltözött kis leánya alig képes magának utat törni a hullámzó emberáradatban. A fiatal teremtes halovány, hosszukás arca elárulja a nélkülözést, de egyuttal szive nagy bánatát is. Valjon éri-e, hogy az, akit egykor szeretett és akit szive teljes melegével

szeret még most is, nyomon követi? Lehangelva mérsékli lépteit a követő férfi. Az utóbbi hónapok eseményei jelennek meg a férfi lelki világában és hideg borzadaj futja át egész valóját. De mindhijába, hisz nem szabad imádját feleségül vennie. Két koldus, hogy kerülje ki a biztos nyomort! Most az Erzsébet-körutra fordult a leánya. Az 54. számú ház előtt Török A. és Tsa. bankháza kirkatában levő sorsolási jegyzéket nézi a leány. De ah mi történik? Szívéhez kap, ingadozik, egy hangos sikolyt hallat és majdnem hanyatt esik, ha hű kísérője fel nem fogja. Az ájuló nőt beviszi Török üzletébe. Itt nemsokára magához tér a leánya, megpillantja imádját és örömkialtóan a férfi nyakába borul és csak annyit tudott mondani: «Oh Károly, most már házasodhatunk, mert megnyertem a főnyereményt!» És így is történt. A pénzt Török A. és Tsa. bankháza, mely előzőekenységéről ismeretes, azonnal kifizette és hálaltel szívvel köszöntve a bankházat, boldogan hagyta el a fiatal pár a szerencze tanyáját.

Legjobb orvosság. Mindazok, kik gyomor-baj, étvágytalanság, rossz emésztés, máj-fájdalmak, kólika, vérszegénység, ideges fogfájásban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vértisztító labdacsokat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrangú orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot vélnék tenni t. olvasóinknak, ha e kitűnő szert b. figyelmükbe ajánljuk. 1 tekercs, mely 6 doboz á 15 labdac 1.05 frt. A pénz előleges beküldése után 1 tekercset 1.25 frtért, 2 tekercset 2.30 frt-ért, 3 tekercset 3.35 frt-ért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerháza, Bécs, 1. Singerstrasse 15.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Gummi

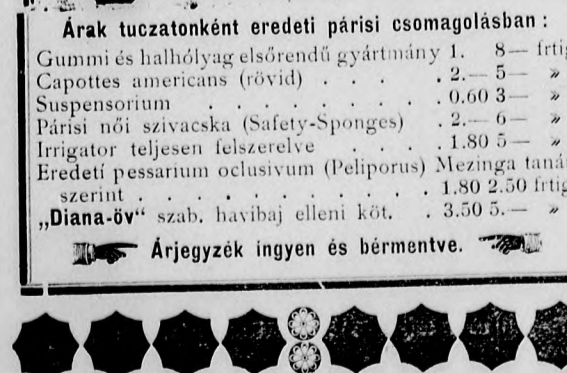
és halhólyag elsőrangú orvosi tekintélyek szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek számára. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

Keleti J.
es. és kir. szab. orvos sebészeti mű és kötőszert gyáros Budapest, IV. Koronaherceg-utca 17. Alapítástól 1878.

Árak tuczonként eredeti párisi csomagolásban:

Gummi és halhólyag elsőrendű gyártmány	1. 8- frtig
Capottes americans (rövid)	2. 5- »
Suspensorium	0.60 3- »
Párisi női szivacska (Safety-Sponges)	2. 6- »
Irrigator teljesen felszerelve	1.80 5- »
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Mezinga tanár szerint	1.80 2.50 frtig
„Diana-öv” szab. havibaj elleni köt.	3.50 5- »

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Köhögők és hurutos szenvedőknek a

Kaiser

mell-bombon a legbiztosabb gyógyszer **2650** közjegyzőileg elismert bizonyítvány

Egyedüli álló bizonyítéka a biztos segítségnek **köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásról.** 1 csomag 20 és 40 fillérér kapható Csongrádon

Ungváry József
gyógyszerész

Hirdetések

jutányos árban

felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.

1.000.000 korona

ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY

Az összes 50.000 nyeremény **JEGYZÉKE.**

A legnagyobb nyer. legszerencsésebb esetben: **1.000,000 korona**

A nyeremények részletes baosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	„	200000
2	„	100000
1	„	90000
1	„	80000
1	„	70000
1	„	60000
2	„	40000
1	„	30000
1	„	25000
1	„	20000
3	„	15000
31	„	10000
67	„	5000
3	„	3000
432	„	2000
763	„	1000
1238	„	500
90	„	300
31700	„	200
3900	„	170
4900	„	130
50	„	100
3900	„	80
2900	„	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

KIVÁLÓ SZERENCSE TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Öt millió koronánál többet nyertek nálunk nagyra-becsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az első osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagyis 1.50 kor.
egy negyed (1/4) » 1.50 » 3.— »
egy fél (1/2) » 3.— » 6.— »
egy egész (1) » 6.— » 12.— »

A sorsjegyeket uianvéttel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megtendeléseket kérünk tekintettel arra, hogy a nyereményhúzások május hó 22. és 23-án lesznek, azonnai, de legkésőbb

f. év május hó 22-ig
bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa

BANKHÁZ

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.
Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

1. **Váci-körut 4 a.**
2. **Múzeum-körut II.**
3. **Erzsébet-körut 54.**

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest.**

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... kor. összegben

utányvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekben.) Nemtetsző törlendő.

Pontos cím: _____